

Hälso- och sjukvård
Anna-Carin Edström

Datum
2022-03-08

Vår beteckning
HSN/216258

Ert Datum
2021-09-08

Er beteckning
Rev/21006

Regionens revisorer

Svar på revisionsrapport om Granskning av Patientsäkerhetsarbete

Hälso- och sjukvårdsnämnden vill avge följande svar på rubricerad revisionsrapport.

Den samlade bedömningen är att Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden samt Patientnämnden, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, endast delvis har inrättat en ändamålsenlig styrning, uppföljning och intern kontroll för att säkerställa att vården bedrivs på ett patientsäkert sätt. Bedömningen grundar sig i att det finns en politisk viljeinriktning för att genom nämndplan, mätplan och internkontroll bedriva ett ändamålsenligt patientsäkerhetsarbete.

I rapporten rekommenderas Regionstyrelsen och nämnderna, utifrån sina respektive uppdrag och ansvarsområden, att:

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden dokumenterar beslut om åtgärder i protokoll för att stärka uppföljning men också tydliggör det politiska ansvarstagandet och den politiska viljan.

Region Värmlands handlingsplan för patientsäkerhet kommer att fastställas under våren 2022 och utgår från den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården *Agera för säker vård*.

I och med det nya reglementet för hälso- och sjukvårdsnämnden och dess ansvar som vårdgivare kommer handlingsplan för patientsäkerhet ingå i Hälso- och sjukvårdsnämndens plan och uppföljning av denna vid delårsrapport och årsrapport. Patientnämnden informerar hälso- och sjukvårdsnämnden årligen genom att presidiet i Patientnämnden har dialogmöten med hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott.

Regionstyrelsen godkänner patientsäkerhetsberättelsen inom lagen angiven tidsram.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/216258

Under 2022 kommer en tidsplan tas fram som säkerställer processen för arbetet med patientsäkerhetsberättelsen. Från och med 2022 kommer patientsäkerhetsberättelsen, som skrivs i den mall som utgår från Socialstyrelsens nationella handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2020 – 2024, att ingå i årsredovisningen till hälso- och sjukvårdsnämnden.

Hälso- och sjukvårdsnämnden tillser att patientsäkerhetsstrategin uppdateras.

Med anledning av att hälso- och sjukvårdsnämnden genom det nya reglementet från och med 1 januari 2022 är såväl huvudman som vårdgivare, samt att enligt den av regionfullmäktige beslutade riktlinjen för styrande dokument – struktur, fastställande och hantering, ensas termförteckningen något. Dokumenttypen plan används även för den inte längre existerande dokumenttypen strategi.

Detta innebär att patientsäkerhetsstrategin som tidigare beslutats i regionstyrelse/regionfullmäktige ersätts av plan som beslutas av hälso- och sjukvårdsnämnden och biläggs nämndplan. Årlig uppföljning ingår i nämndens uppföljning.

Planen ska innehålla mål samt strategier och/eller aktiviteter och/eller åtgärder för hur målen ska uppnås inom ett visst område.

Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden arbetar med att skapa förutsättningar för målsättningar och patientsäkerhetsarbete på lokal nivå genom att till exempel efterfråga sammanställningar av relevant information som kan bidra till det övergripande patientsäkerhetsarbetet, öka kvalitén och förbättra vårdsituationen för patienterna.

Hälso- och sjukvårdsnämndens resultatmål *Bästa vårdkvalitet* omfattar de lokala målen: patientsäker vård, personcentrerad vård, vård på rätt vårdnivå, förebyggande och hälsofrämjande vård samt kunskapsbaserad vård. Under dessa lokala mål finns en mängd indikatorer som följs upp utifrån av nämnden beslutad mätplan. I samband med implementeringen av planering- och uppföljningsverktyget Stratsys kommer nu verksamhetsområden inom hälso- och sjukvården att upprätta verksamhetsplaner för 2022 där dessa indikatorer och aktiviteter ska redovisas. Genom implementeringen av Stratsys kommer den politiska viljeinriktningen bli känd i hela organisationen genom att den "röda tråden" visas tydligt i systemet. Kopplingen mellan nämndens lokala mål och de indikatorer som följs upp på enhets och verksamhetsområdesnivå blir synlig och mer förståelig.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/216258

Såväl område slutenvård samt område öppenvård har förutom ovanstående arbetat fram verksamhetsspecifika kvalitetsindikatorer som ska redovisas i ordinarie uppföljning. Flertalet av dessa kvalitetsindikatorer bygger på mått och variabler från etablerade nationella kvalitetsregister. Region Värmland deltar i de nationella kvalitetsregistren och i SKR's projekt för automatiserad informations-försörjning mellan vårdinformationssystem och Nationella kvalitetsregister.

Region Värmland genomför varje år en medarbetar- och säkerhetsenkät. Enkäten hållbart säkerhetsengagemang är ett verktyg med 11 frågeställningar som skapar ett underlag för dialog om patientsäkerhet på arbetsplatsen. Chef är ansvarig för åiterrapport av enkätens resultat till medarbetarna och patientsäkerhetsenheten eller chefläkarfunktionen kan bistå med handledning och stöd.

För att stärka det lokala patientsäkerhetsarbetet har beslut tagits i Hälso- och sjukvårdsledningen om implementering av Gröna korset i all vårdverksamhet. Gröna korset är en enkel visuell metod för att aktivt och dagligen identifiera risker och vårdskador i realtid där även patienter och närstående görs delaktig. Detta skapar ett underlag för riktat systematiskt dagligt förbättringsarbete som ökar patientsäkerheten samt utvecklar patientsäkerhetskulturen. Under 2021 har en digital utbildningsplattform för denna metod skapats för att underlätta implementeringen.

Hälso – och sjukvårdsledningens månadsuppföljning av nämndens mätplan utvecklas nu genom en fördjupad uppföljning och analys av bland annat kvalitetsindikatorer. I respektive områdesledning sker regelbundet dialogmöten mellan områdeschef, verksamhetschefer och chefläkare.

Från årsskiftet 2022 genomfördes en organisationsförändring inom område vårdkvalitet i syfte att samla utvecklingskompetenser på ett ställe, samordna och effektivisera utvecklingsinsatser och stöd till vården. Den nybildade enheten heter kunskapsstyrnings-, och patientsäkerhetsenheten. Sedan lång tid har det framkommit önskemål från de kliniska verksamheterna om att tydliggöra stödfunktioners uppdrag och att detta ska erbjuda stöd som är mera avpassat utifrån behov i verksamheten.

Kunskapsstyrning är nationellt överenskomna principer för att stödja etablering av god vård (kunskapsbaserad, säker, patientfokuserad, effektiv, jämlik och i rimlig tid) genom gemensamma metoder och strukturer för utvecklingsarbete med syfte att hjälpa oss att komma en bit till jfr med tidigare. Patientsäkerhet är en del av kunskapsstyrningssystemet där det finns samverkansgrupper för patientsäkerhet. Genom denna sammanslagning undviker vi parallella spår, samt stärker och förtydligar stödet till vården. Arbete kring framtagande av uppföljningsindikatorer pågår. Patienter medverkan i framtagande av processer har säkerställts.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/216258

Hälso- och sjukvårdsnämnden följer utvecklingen av indikatorer inom patientsäkerhetsområdet inom ramen för Socialstyrelsens nationella handlingsplan och ser över behovet att utveckla nya indikatorer som omfattar Region Värmlands uppföljning av vidtagna åtgärder för att minska vårdskador.

Region Värmlands handlingsplan för patientsäkerhet utgår från den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården Agera för säker vård. Chefläkarna har tagit fram förslag på grundläggande förutsättningar och fokusområden med aktiviteter som är anpassade för Region Värmlands förutsättningar och behov.

Framtagna fokusområden är att öka kunskapen om förekomst av vårdskador, tillförlitliga och säkra system, säker vård här och nu, stärka analys, lärande och utveckling samt ökad riskmedvetenhet och beredskap.

Regionstyrelsen samt Hälso- och sjukvårdsnämnden säkerställer att det finns tillräcklig kunskap inom verksamheterna för att specifikt och på en övergripande nivå arbeta med patientsäkerhetsarbete i syfte att uppnå förväntade ekonomiska effekter.

Kostnader som uppstår på grund av aktiviteter som förbrukar resurser utan att tillföra något värde för kunden kallas kvalitetsbristkostnader. Kvalitetsbristkostnader i form av vårdskador är väl dokumenterade men underlag har hittills använts alltför sällan i regionens förbättringsarbete. För att stärka detta arbete implementeras nu Gröna korset i Region Värmland. Gröna korset är en enkel visuell metod för att aktivt och dagligen identifiera risker och vårdskador i realtid på enhetsnivå där även patienter och närstående görs delaktiga. Detta skapar ett underlag för riktat systematiskt dagligt förbättringsarbete som ökar patientsäkerheten samt utvecklar patientsäkerhetskulturen. Under 2021 har en digital utbildningsplattform för denna metod skapats för att underlätta implementeringen.

Sveriges kommuner och regioner har tagit fram kostnadsberäkningar för skador och vårdskador i vården baserade på de journalgranskningar som utförs årligen nationellt. För att öka medvetenheten om relationen mellan vårdskador, resurser och kostnader kommer nu förvaltningen att utveckla modell för uppföljning av kvalitet. Uppföljningarna redovisas vid möten i hälso- och sjukvårdsledning, områdesledning samt hälso- och sjukvårdsnämnden.

De vårdskador som driver vårdens kostnader och resursförbrukning är framför allt vårdrelaterade infektioner och trycksår. Flera av regionens verksamheter har framgångsrikt arbetat med att minska vårdskador och systematisk kunskapsöverföring och spridning av goda exempel ingår nu i regionens handlingsplan för patientsäkerhet.

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/216258

Kunskapsstyrnings – och patientsäkerhetsenheten har sedan hösten 2021 en hälsoekonom kopplad till enheten med uppgift att ta fram kostnadsberäkningar. Hälsoekonomen kommer även att bidra till att hänsyn tas till kostnadseffektivitet innan nya åtgärder införs. En hälsoekonomisk analys utgör en viktig del i arbetsgruppen *Ordnat införande ny medicinsk teknik och metoder* men även innan prioriteringsbeslut i regionen vilket även det påverkar patientsäkerheten i slutändan.

Region Värmlands introduktionsdagar för nya medarbetare finns som en aktivitet inom handlingsplanens grundläggande förutsättningar för en engagerad ledning och tydlig styrning.

Regionstyrelsen säkerställer att det finns en ändamålsenlig och breddimplementerad IT-struktur som skapar förutsättningar för att aggregera data samt att inom lämplig tidsram följa upp denna.

Enligt de nya reglementen som gäller från 2022-01-01 har inte regionstyrelsen längre vårdgivaransvar.

Den 1 januari 2018 trädde nya bestämmelser om ett mer ändamålsenligt klagomålssystem i hälso – och sjukvården i kraft. Bestämmelserna utgår från Lagen (2017:372) om stöd vid klagomål mot hälso – och sjukvården och Lag om ändring i patientsäkerhetslagen (2010:659). Ett av målen med det nya klagomålssystemet är att det ska vara tydligare för patienter vart hen kan vända sig för att framföra klagomål.

I samband med nya lagen gav regeringen Socialstyrelsen i uppdrag att genomföra en förstudie om hur patienter och deras närstående ska kunna lämna klagomål och synpunkter på vården på ett enkelt, enhetligt och säkert sätt i landet samt hur systemet kan möjliggöra lärande utifrån aggregerade data på regional och nationell nivå. Förstudien om ett enkelt, enhetligt och säkert klagomålssystem som bidrar till lärande har undersökt möjligheten att skapa ”en väg in” via 1177. Socialstyrelsen har föreslagit 1177 vårdguiden som ”en väg in” för klagomål och synpunkter. Hälso – och sjukvården och patientnämnden har redan idag utvecklade system och en gemensam kategorisering av inkomna klagomål och synpunkter som möjliggör uttag på aggregerad nivå.

Under första kvartalet 2022 så kommer även 1177 vårdguiden ”en väg in” att öppnas upp i Region Värmland där patienter på ett enkelt sätt ska kunna välja om man vill lämna klagomål direkt till vården eller till vården med stöd av patientnämnden.

Nästa steg är att ansluta sig till en systemintegration som möjliggör att ärenden skickas direkt från 1177 vårdguiden till hälso – och sjukvårdens och patientnämndens befintliga system samt att överföra svar från systemen till 1177 vårdguiden. Systemstöden möjliggör även för hälso – och sjukvården samt

Datum
2022-03-08

Diarienummer
HSN/216258

patientnämndsenheten att följa upp och sammanställa inkomna klagomål enligt riktlinjen ”Inkomna klagomål och synpunkter avseende hälso – och sjukvård samt tandvård – ansvar och hantering” på aggregerad nivå.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Marianne Utterdahl
Ordförande

Lena Gjevert
Hälso- och sjukvårdsdirektör